

Samenspeelplan 'Belevingspark De Kleine Meer'

Inleiding

De Kleine Meer is een park en bosgebied in het noordelijke deel van Valkenswaard. Vroeger lag in dit gebied een ven, De Kleine Meer wat afgeleid is van De Grootte Meer, wat nog steeds bestaat en iets noordelijker ligt. In het gebied werd vroeger zand gewonnen.

Vervolgens werd een stelsel van diepe geulen (de Runsloten) aangelegd waartussen langwerpige ophogingen werden aangebracht (rabatten), waarop eiken werden geplant voor de productie van run, een hulpstof voor de leerlooierijen. Toen de bebouwing van Valkenswaard oprukte in noordelijke richting werd een park gemaakt waarin activiteiten werden uitgerold, veelal gerelateerd aan de natuur. Zo is het IVN aanwezig met als onderkomen het gebouw D'n Nieuwen Hof, in de jaren 80 uit sloopmateriaal gebouwd. Er werd een heemtuin aangelegd, gesierd met een beeld van Flora en voorzien van een insectenmuur en dergelijke. Op 29 september 2014 werd ook het belevingspark geopend, waarin zich ook een blote voetenpad bevindt. Er is een speelplek met enkele toestellen en een voetbalveldje. De Vereniging voor Ecologisch Leven, Koken en Tuinieren (VELT) heeft een biologische tuin in het gebied met moestuin, bloementuin, kruidentuin, hoogstamboomgaard en compostruimte. Als drukbezochte ontmoetingsplek voor alle dierenvrienden in Valkenswaard fungeert De kinderboerderij. In 1973 gestart als hertenkamp is de kinderboerderij inmiddels uitgegroeid tot een sociaal maatschappelijke ontmoetingsplek waar behalve dierenverzorging ook educatie, ontmoeten en recreatie centraal staan. De kinderboerderij fungeert als dagbestedingsplek voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, ontvangt groepen en scholen voor educatie en biedt stageplaatsen aan studenten dierenwelzijn. De boerderij en de verschillende dierenvertrekken zijn voor iedereen toegankelijk, ongeacht iemands mobiliteit. Er is een invalidentoilet en altijd wel iemand in de buurt om even te helpen met het openhouden van een deur of om te helpen met het aan- en uitdoen van je jas.

Aanleiding

Het 'Belevingspark De kleine Meer' heeft enorm veel potentie en kan van de aanwezige kwaliteiten nog veel meer profiteren. Daardoor zullen meer bezoekers worden aangetrokken en worden de educatieve en recreatieve mogelijkheden vergroot. Een inclusief belevingspark waar kinderen onbeperkt kunnen samenspelen en niemand wordt buitengesloten is daarbij een voorwaarde. De afwisselende inrichting met gazon, bos en de runsloten vormen een unieke combinatie ter lering en vermaak. De samenwerking van de Kinderboerderij met het IVN, Wijkcommissie De Turfberg en de gemeente Valkenswaard versterken de kansen en mogelijkheden om de geplande ambities ook daadwerkelijk ten uitvoer te brengen.

Initieel betrokken organisaties

Stichting Kinderboerderij De Kleine Meer (KvK 41093073) Bosstraat 45, 5553 CK Valkenswaard
IVN, Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie, afdeling Valkenswaard-Waalre (KvK 40236267)
Bosstraat 25, 5553 CK Valkenswaard
Gemeente Valkenswaard (KvK 17272342) De Hofnar 15, 5554 DA Valkenswaard.

Doelstelling

Een inclusief belevingspark waar kinderen onbeperkt kunnen samenspelen en niemand wordt buitengesloten. Een belevingspark met recreatiemogelijkheden voor jong en oud. Een plek waar ontmoeten, bewegen en spelen wordt gestimuleerd en sociale cohesie wordt bevorderd.

Huidige situatie

Het park ligt aan de rand van de bebouwing en vormt een groene verbindingzone met het buitengebied. Veel wandelaars doorkruisen het park op weg naar het noordelijk gelegen bosgebied (Wandelpark) of maken een ommetje in het Belevingspark. Veel kinderen weten de speelplek te vinden of komen voor de dieren van de kinderboerderij. Meestal zijn de kinderen vergezeld van hun ouders of opa en oma. De wat oudere jeugd voetbalt op het trapveldje naast de speeltuin en op de bankjes in het park zitten vaak zowel jong als oud te chillen of te genieten van de natuurlijke omgeving. Op het gazon in het park vinden picknicks plaats en komen geregeld groepen sporters samen voor trainingsactiviteiten. In en rondom het IVN gebouw zijn verschillende werkgroepen actief op gebied van natuur- en milieueducatie. Behalve de interessegroepen bomen, vogels, vlinders en zoogdieren zijn er natuurwerkgroepen en groepen die zich bezighouden met lesprogramma's, cursussen, wandelingen en publicaties. Achter het gebouw ligt de vrij toegankelijke heemtuin met een keur van planten die inheems zijn voor de Brabantse Kempen. Er is een insectenmuur en een blote voetenpad. In 'Belevingspark De Kleine Meer' heeft het IVN samen met de nabijgelegen scholengemeenschap 'Were Di' een minibos aangelegd. Doel van het bos is om de biodiversiteit te vergroten en om de mensen dichterbij de natuur te brengen. Het IVN gaat in de toekomst natuurlessen geven in het minibos. De tuin van VELT ligt naast de Heemtuin en bestaat uit zeven velden waarop met een 7-slags vruchtwisseling groenten worden verbouwd op een natuurvriendelijke manier. De tuin, die ook nog een hoogstamboomgaard heeft, een klein fruitveld en een kruidentuin, is altijd open voor bezoekers.

In het Belevingspark De Kleine Meer lopen verschillende wandelpaden, zowel over het gazon als door het bos. Tevens is hier wandelknooppunt 18 gesitueerd dat onderdeel uitmaakt van het Wandelrouten netwerk Brabant, dat door het park loopt.

De huidige speelplek is traditioneel gebouwd met een omheining en een kunstgras valondergrond. Er staat een klimrek, vogelnestschommel en een klimtoren met glijbaan. De huidige toestellen en het kunstgras zijn aan vervanging toe wat de mogelijkheid biedt om de plek anders te gaan inrichten.

Gewenste situatie

Een diepere invulling geven aan het 'Belevingspark' door de toegankelijkheid van het park te vergroten zodat inclusief recreëren, spelen en het educatieve aspect ten volle worden benut. Door van de speelplek een samenspeelplek te maken en speelaanleidingen in het park toe te voegen die toegankelijk zijn voor iedereen. Alle kinderen moeten kunnen spelen in het park, ook als ze een beperking hebben.

De samenwerking tussen de wijkcommissie, het IVN en de Kinderboerderij, vergroot het aantal activiteiten in het park en zorgt voor een intensiever gebruik en meer toeloop. Door picknicksets te plaatsen en meer bankjes wordt de mogelijkheid vergroot voor mensen om elkaar te ontmoeten en een praatje te maken. Het park is een perfecte uitvalbasis voor bewoners van het nabij gelegen woonzorgcomplex Rapelenberg, waar senioren gehuisvest zijn en mensen met een verstandelijke beperking, die met een bezoek een ommetje willen maken, bij de dieren van de kinderboerderij willen kijken of naar de spelende kinderen. In heel het park worden zowel kinderen als volwassenen uitgedaagd om te bewegen. Het park ligt op zeer korte loopafstand van een grote scholengemeenschap en een basisschool. Door speeltoestellen, speelaanleidingen en door optimalisering van de wandelroutes wordt bewegen en spelen gestimuleerd. Het aanleggen van een kabouterp pad met spel- en natuureducatieonderdelen heeft grote aantrekkingskracht op peuters en kleuters. Door het toevoegen van diverse uitdagingen en visuele objecten op de route is het leuk en interessant voor een ieder. In het runslotennetwerk komt een bruggetje met een verlaging vanwaar kinderen kikkerdril of waterinsecten kunnen vangen.

Het concept ontwerp

In bijlage het concept ontwerp wat nog het participatietraject met bewoners, scholen en andere gerelateerde organisaties in moet gaan. We hopen door de participatie nog meer verbeteringen of goede ideeën op te halen die de plannen nog meer versterken. We hebben gekeken hoe we het ontwerp zo aantrekkelijk en toegankelijk mogelijk kunnen maken voor eenieder. Hierin hebben we richtlijnen aangehouden zoals die worden benoemd door het SamenSpeelNetwerk (een initiatief van onder ander Jantje Beton en Het Gehandicapte Kind) wat zich ten doel stelt om spelen voor alle kinderen mogelijk te maken, ook voor kinderen met een beperking. In het ontwerp zijn 3 onderdelen opgenomen waar we mee aan de slag willen. 1 de speeltuin, 2 een kabouteroute met speelaanleidingen op de route en 3 een regenwaterberging.

Aangezien het een natuurlijke omgeving is willen we de toe te voegen elementen zoveel mogelijk hierop laten aansluiten door gebruik te maken van natuurlijke producten zoals Robinia speeltoestellen.

De speelplek is gelegen vooraan in het park tussen de kinderboerderij en het IVN. Er is een toegang vanuit de parkeerplaats, de Bosstraat en via het pad dat rondom de kinderboerderij ligt. Er wordt voor gezorgd dat al deze toegangen zonder drempels worden uitgevoerd en een stukje hek (met ruime breedte) zodat kinderen niet direct de weg op kunnen lopen. De speelplek is overzichtelijk vanuit elke hoek en de sociale controle vanuit de straat en kinderboerderij is groot. Er komt een breed pad tussen de speeltoestellen in vanuit de parkeerplaats naar de kinderboerderij. Via dit pad kan je gemakkelijk naar de verschillende toestellen die eraan grenzen zoals de combischommel de rolstoel carrousel. De glijbaan komt op een talud van gras waaraan ook de kabelbaan start. Het talud wordt zo aangelegd dat er via een flauwe hellingbaan zowel de glijbaan als de kabelbaan ook bereikbaar wordt voor bezoekers die minder goed kunnen klimmen. Op naastgelegen veldje worden doeltjes geplaatst om te kunnen voetballen. De speelplek wordt verder voorzien van verschillende bankjes met armleuning en 2 picknicksets waar ook een rolstoel kan aanschuiven door een verlengd blad. De beplanting tussen de kinderboerderij en de speelplek blijft laag zodat het overzichtelijk blijft.

Het kabouterpad start vanaf de kinderboerderij. Onderzocht moet worden of er mogelijkheden zijn om bij de start een puntmuts en zakje met educatieve opdrachten te verkrijgen voor een kleine bijdrage. De kabouters worden momenteel vervaardigd door vrijwilligers van de dagbesteding bij de kinderboerderij Kleine Meer. Naast en op het pad worden speelaanleidingen toegevoegd die de route uitdagender maakt en bewegen verder stimuleert. Tussendoor worden opdrachten gegeven om uit te voeren. Op de route komt ook een bruggetje met verlaagde steiger die toegankelijk is voor rolstoelen. Doordat de gemeente ook regenwaterberging opgave heeft en door een kleine aanpassing veel berging oppervlak gecreëerd kan worden wordt dit bruggetje aangelegd en een verbindende sloot gegraven.